

Опісторхоз

Географічне поширення

В Україні значні осередки опісторхозу виявлені в басейнах річок Південного Бугу, Дніпра, Десни.

Також захворювання реєструється в Індії, Китаї, Таїланді близько 90% населення інвазовано гельмінтами.

В Росії в басейні річок Дон, Неман, Урал

- **Опісторхоз** (opisthorchosis) -
гельмінтоз, що вражає переважно
гепатобіліарну систему і
підшлункову залозу, збудниками
якого є *Opisthorchis felinus* і
Opisthorchis viverrini

Відрізняється тривалим перебігом,
що протікає з частими
загостреннями, що сприяє
виникненню первинного раку печінки
і підшлункової залози.

Епідеміологія

- * Природно-осередкова інфекція
- * Механізм зараження - фекально-оральний
- * Шляхи зараження: харчовий
- * Остаточні хазяї і джерела збудників - людина, риби
- * Проміжні господарі – прісноводні молюски.
- * Додаткові господарі - коропові риби.
- * Сприйнятливість до інвазії загальна.
- * Імунітет нестерильний, проявляється обмеженням інтенсивності інвазії при повторних заражених і відносно малою

Етіологія

- *Opisthorchis felineus* (синоніми: двоустка котяча, двоустка сибірська). Дрібні трематоди, розмірами (4-13) × 3,5 мм і (5,4 -10) × (0,8-1,9) мм. Ротова присоска - у переднього кінця тіла, черевна - на межі першої і другої чверті тіла. Яйця блідо-жовтого забарвлення, з двоконтурної оболонкою, з кришечкою на одному полюсі і потовщенням шкаралупи (Шіповідний виріст) на протилежному наприкінці; їх розмір 0,010- 0,019 × 0,023-0,034 мм

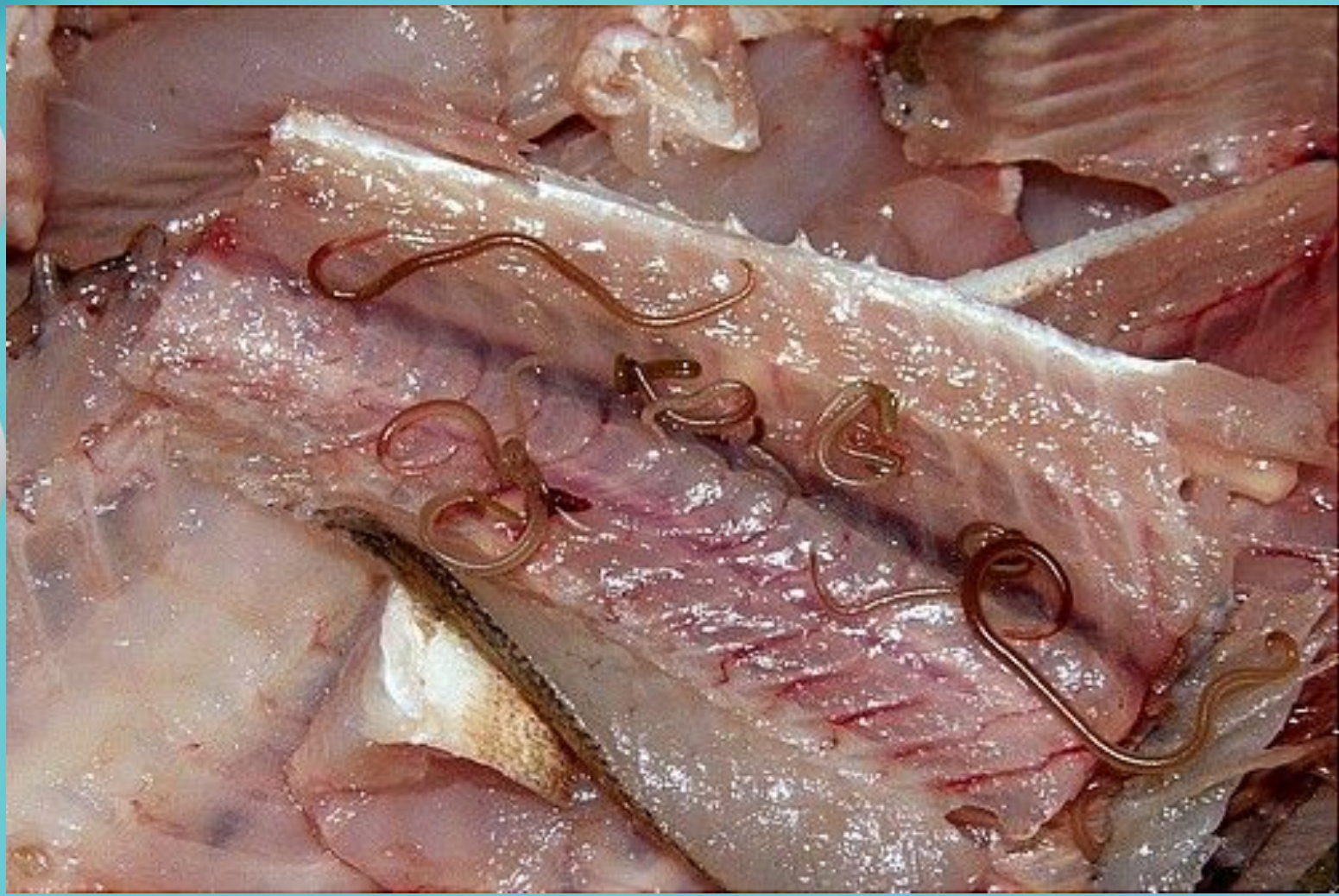

**Opisthorchis
felineus**

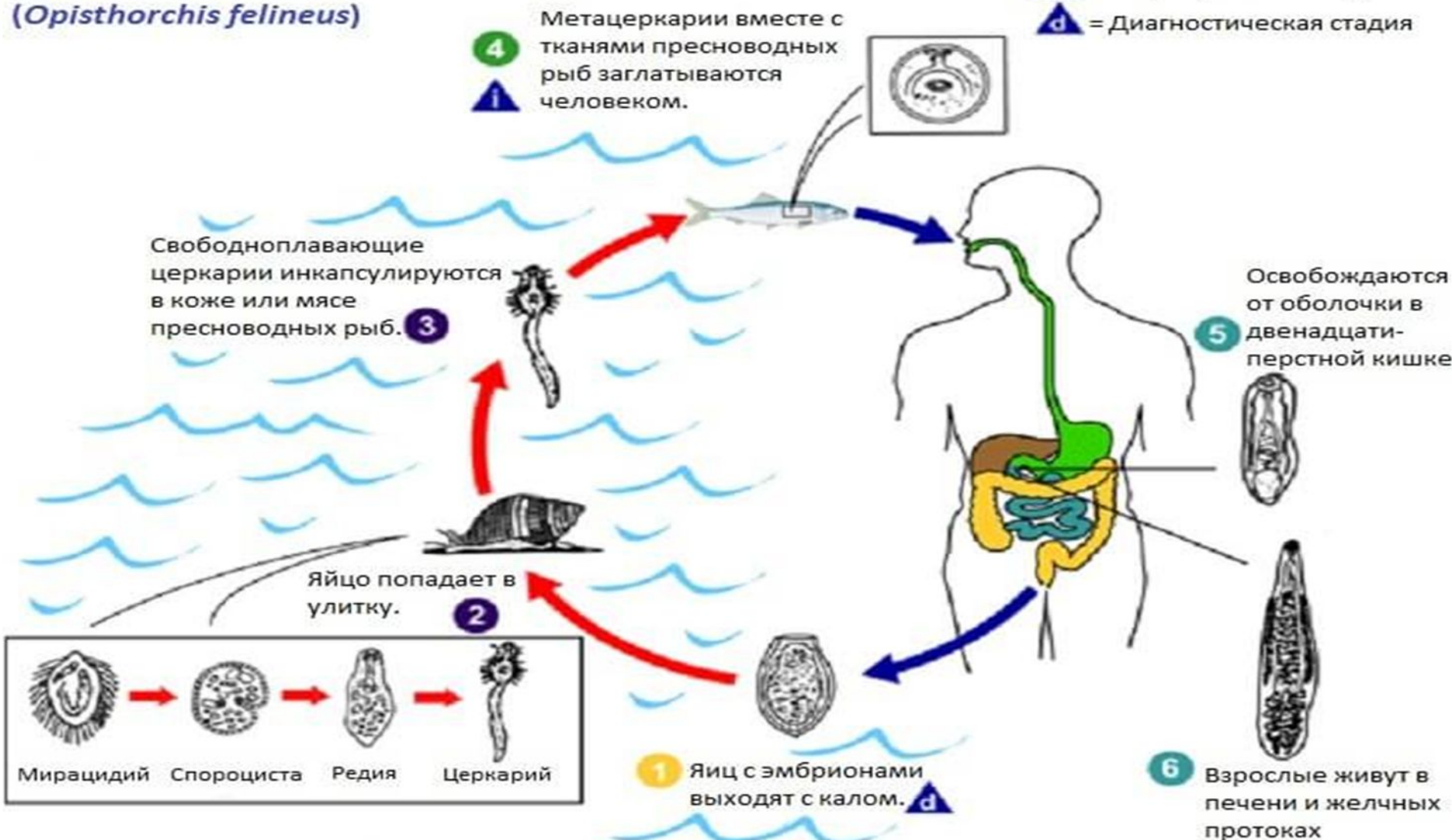
**Opisthorchis
viverrini**

Заголовок слайда

Цикл развития кошачьей двуустки (*Opisthorchis felineus*)

i = Инфекционная стадия
d = Диагностическая стадия

Патогенез

- Основну роль у патогенезі опісторхозу грають:
- алергічні реакції (особливо виражені в ранній фазі хвороби), які виникають в результаті виділення гельмінтами продуктів їх обміну речовин
- - механічний вплив гельмінтів, який полягає в пошкодженні стінок жовчних і панкреатичних проток і жовчного міхура присосками і шипиками, які покривають поверхню тіла гельмінта. Скупчення паразитів обумовлює уповільнення струму

- - нервово-рефлекторний вплив за допомогою подразнення гельмінтами нервових елементів проток, в результаті чого виникають патологічні нервові імпульси, що передаються перш за все на шлунок і дванадцятипалу кишку;

- - виникнення умов (дискінезія жовчовивідних шляхів, скупчення в них паразитів, яєць, клітин епітелію, тимчасове і повне припинення струму жовчі), сприятливих для приєднання вторинної інфекції жовчних шляхів;

- - залозиста проліферація епітелію жовчних і панкреатичних проток, яку слід розглядати як передраковий стан.

КЛІНІКА

- Інкубаційний період - 1-6 тижнів, частіше 2-4 тижні.
- У корінних жителів вогнища протікання хвороби, як правило, **первинно-хронічне**. У приїжджих людей в часто виявляють **гостру стадію хвороби**.
- Клінічні прояви гострої стадії хвороби варіюють від стертої до важкої форми.

Стерта форма:

- Нетривалий субфебрилітет, еозинофілія в крові до 10-15%
- Практично не діагностують.

Легка форма:

- Лихоманка 38-38,5 ° протягом 1-2 тижнів, еозинофілія в крові 15-25%,
- Послаблення випорожнень.

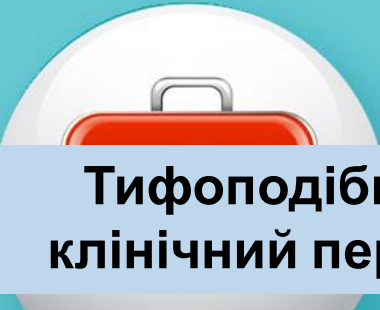

Средньотяжка форма:

- лихоманка до 39-39,5 ° ремітуючого типу протягом 2-2,5 тижнів, нерідко катаральні явища, уртикарні висипання на шкірі, в крові - помірний лейкоцитоз і збільшення ШОЕ, еозинофілія 40% і більше. Біль в м'язах, суглобах.
- Диспептичні розлади.

Важка Форма

Тифоподібний клінічний перебіг

Лихоманка до 39-40 °
Симптоми загальної інтоксикації. На шкірі поліморфні висипання
Кон'юнктивіт, катаральні явища з боку верхніх дихальних шляхів.
Тахікардія, артеріальна гіпотензія, приглушеність тонів серця, на ЕКГ - зміни дифузного, рідше вогнищевого характеру. Можливі

Гепатохолангічний клінічний перебіг

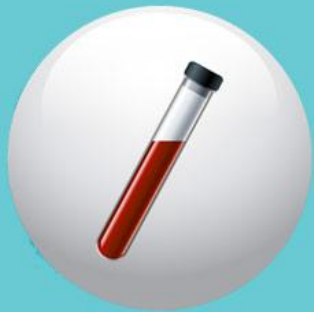
Висока лихоманка, Жовтуха, болі в правому підребер'ї, Гепатспленомегалія.
У сироватці підвищені вміст білірубіну, глобулінових фракцій білка, активність трансфераз, лужної фосфатази.

Гастроентеритичний перебіг

Болі в епігастрії, іноді нападopodobного характеру, печія, нудота. При гастродуоденофіброзопії ерозивно-виразковий або геморагічний гастродуоденіт. При переважанні ураження кишечника - болі по всьому животі, рідкий стілець.

Після завершення гострої стадії хвороби настає латентний період, який триває від декількох тижнів до 7 років, частіше 3 роки. Потім розвивається хронічна стадія хвороби.

- У корінних жителів гіперендемічних районів на відміну від приїжджих, які не мають часткового імунітету, з моменту інвазії до появи клінічних проявів хвороби проходить 20-35 років, тому хвороба частіше розвивається у віці 35-40 років і пізніше, протікає хронічно, можлива безсимптомна інвазія

Ускладнення

- Хронічний гепатит
- Виразкова хв.шлунка і ДПК
- Гнійний холангіт
- Гострий панкреатит первинний рак печінки.
- Склерозування жовчних сосочків

Діагностика

- **Загальноклінічні методи**

- Еозинофілія 10-20%
- Лейкоцитоз
- Збільшення ШОЕ

- **Біохімічні показники**

- Підвищення рівня білірубіну, ЛФ, диспротеїнемія, гіперглікемія натще, амілази трипсину, ліпази

Специфічні методи діагностики

- *Виявлення в дуоденальному вмісті або фекаліях яєць гельмінтів, не раніше чим через 6 тиж. після зараження.*

- При малоінтенсивній інвазії застосовують метод провокації **ХЛОКСИЛОМ**.
- Суть методу полягає в тому що загибель або ослаблення частини паразитів під дією препарату супроводжуються відходженням гельмінтів або рясним виділенням ними яєць, які і виявляються під час зондування. Необхідно дослідити всі три порції А, В, С жовчі.
- при хронічному опісторхозі можуть бути використані серологічні реакції РНГА, ІФА.

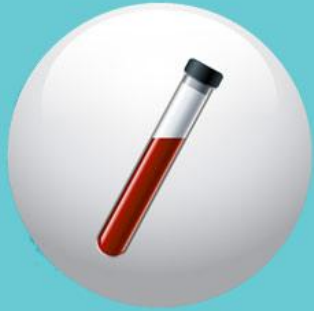

Ці методи дозволяють проводити диференціальну діагностику між гострим і хронічним опісторхозом.

Лікування

- Лікування опісторхозу має бути комплексним. Етіотропне лікування проводиться празиквантелом в добовій дозі 60-75 мг на 1 кг маси тіла, яка призначається в 3 прийоми протягом дня після їжі з проміжком 4-6 год. Курс лікування 1 день; дієти, призначення проносного не потрібно. Контроль ефективності хіміотерапії проводять шляхом дослідження калу і / або дослідження вмісту дванадцятипалої кишки через 3 лі

- Реабілітаційна терапія спрямована на усунення холестазу, нормалізацію секреторної функції шлунка, підшлункової залози (дієта, фізіопроцедури, бальнеотерапія), при астеничному стані показана психотерапія. При атрофічних процесах в органах травлення призначають травні ферменти, дигестопептиди. Ускладнення О. потребують негайного хірургічного лікування.

Профілактика

- Знезараження досягається термічною обробкою, заморожування, копчення, соління варіння не менше 20 хвилин з моменту закипання.
- Проведення дегельмінтизації. Знищення молюсків –Бітній що є проміжним хазяїном. З цією метою використовують різні молюскоциди (Ніклозамід).

**З обережністю
вживайте рибу!**

**Дякую за
увагу!**

